

Latwefchu Awifez.

54. gadagahjums.

Nr. 16.

Trefchdeenā, 16. (28.) April.

1875.

Redakteera adrese: Pastor Sakranowicz, Lutringen pr. Frauenburg, Kurland. — Ekspedizija Ventorn l. (Nesher) grabmatu kohdē Jelgawā.

Slahditājs: No celschsemchm. No ahrsemchm. Bisjannakohs sīnas. Par Wi-
dienes laulskoblu waldifchanu. Tūnēls starp Englantij un Franziju. Maibs
mūbšč. Reibuls pee lafijas jeb tebjās. Atwadifchanahs no seemas, 70
puhra weetas grehfu. Studināfchanas.

No celschsemchm.

No Jelgawas pufes isg. nedeku mums rakstija tā: Sāhš
seemas 3 pehdu beeso sneegu peedfihwojuschi dohmajahm tuhliit,
ka beš le e le em u h d e n e e m jau nepaliksim un tā tas ari is-
nahza. Tahdus pluhdus nebijahm fen fen gadōs peedfihwo-
juschi kā nulei. Ja uhdens kīl wehl weenu pašču pehdu aug-
staku buhtu lahpiš, tad buhtu „1837.“ gada pluhdu mehru
peeredsejuschi. Kam ehlas tuwal pee upelm, tee tagad lee-
lās b r e e f m ā s! Zilweki un lohpiņi glahhdamees fabehguschi
pa behlingu augfcheenehm. Pa lohgeem uhdens eet celschā,
fehčas apgahstas un weena mahja upmali pawifam sagahsufees.
Zil tagadiht jau sinams, zeti un tilti un dselszeta dambji jau
pahris weetas pahrauti un aisnesi. Krohna Wirzawas lee-
lais tiltis un Plepjumuischas Paruhku tiltis, kas ari ar akme-
neem bij noslohdsihts, ir aisnesi; ari ap Lihwes-Behri, Upes-
muischu un Aerpas krogu daschās weetas zeti pahrauti. Tif
jau turpmak zaur pagastu waldifchanu wehstulehm dsirdesim, ko
uhdens buhs tahlaku strahdajis. Bet ap pašču Jelgawu uh-
dens wehl jo draudigaks. Jelgawas leclais Snikes plohsta
tilts tapa 28. Merz is leclupes laimigi cestumts glahbscha-
nas ohstā. — Zetortdeenā 27. Merz uhdens wāpirms fahla
zeltees un tā katru deenu uspluhda augstaki it pa 3 pehdas,
lihds kameht fwehtdeenā 30. Merz uhdens uspluhda 12 pehdu
augstumā, no wafaras uhdena stahwolla rehkinohht, kur tad
ari ledus isgahja leelās blohsmās prohjam. Sato
tiltu gandrīhš draudeja nozelt, pa laimi atsteidsahs sapeeru sal-
dati ar faweem krohna amata kelscheem, kapteem, zirwjeem
un elektrizitetehm, ledu isfchlaidiht. Paščā leelā ledus eeschanā
ari noskatijamees, ka weenu no Jelgawas bahdes nameem ais-
nesa prohjam; ari weens farkans sahrks pa leclupes widu ais-
peldeja. Jelgawas fahnu eelas uhdena pilnas, lihds zekeem
us paščas eelas widu daschā weetā jabreen; apalsch dsihwolkki
un pagrabi pilni uhdena. Bet ais esera wahrteem b r e e f m ā s
redsoht, isfkatohs kā juhra. Medema leelā dahrsā brauz ar
laiwahm, kur wafarā pa gangeem zeerejoht musli klaušijahs.
Pils abi zeereschanas dahrsi un wafaras trakteeris pilni uh-
denā; jaunajam zeetuma namam wišsaplahrt us plawas
dsifsch uhdens; pat arestantus pee teefahm wedoht japahrzet
ar laiwahm.

Jelgawā us tirgus platscha ustaisitā leelā fahā buhdā rah-
da no wafka skunstigi taisitūs zilwela tehkus zilweku leelumā
un prohti is muhfu Pestitaja dsihwes gahjuma. Pirmā rahdi-

jumā preeščā nahk muhfu Pestitajs ar faweem 12 mahzekeem,
kur pee fwehta wofarina eestabdischanas Jesus ohtrā lahgā us
wineem faka: „Weens no jums mani nodohs;“ tad Juhdas
dusmigi ar duhri us galda sit Jesu waizadams: „Kungs, waj
es tas esmu?“ Jesus atbild: „Tu pats jau fakes buht.“
— Ohtrā rahdijumā Jesus ee-eeet Geisemanas dahrsā un zelōs
nometees ašins fweedreem pluhstoht to Tehwu pecluhds: „Ja
waretu buht, tad lai eetu tas behdu bikeris garam;“ kur eu-
gelis tad nonahht un Winu eespehziņa; — bet Juhdas Wian,
teem kehrajeem sīhmi dohdams, pahrdohd. Trefchā rahdi-
jumā karajahs Jesus pee krusa staba, kur Marijai un Jahnim
apalsch krusa stahwedameem Jesus winus abejus kā mahti un
dehlu faweeno. Beidsohht pahr Jesu parahdahs engeli, kas
wina dwehfeli aisnesē pee ta Tehwa debesis. Jaulā un fwehta
flatischanahs!
A. H—n.

No Kurfisheem. „Latw. aw.“ Nr. 11. f. g., raksta
par weenu brauzeenu us Newas upes, kur weens ehrlis, kas
Korobin l. peederijis, kas pahrakais bijis par wiseem ziteem
sirgeem, ar kureem tur branfuschji, prohti winsch norikfchojis
3 werstes par 5¹/₂ minutehm. Par to nau wišs ko brihne-
tees. Es weenu schi pagasta fainneeku pašihstu, kas ar fawu
2 gadus wezu sirgu, seemas zelā, par 5 minutehm peežas wer-
stes*) un pee tam nemas auliskam, bet tif ar pilneem rifscheem
ir nobrauzis. Ziti warbuht teiks, ka tani weetā, kur winsch
isbrauzis, pulstenis buhs ahtraki un ohtrā weetā atkal lehnaki
gahjis. To isfklaidrojoht ir jafaka, ka tam brauzejam pašcham
ir kschas pulstenis klahht bijis, un winsch pee tam to brauf-
schanas laiku ir labi wehrā lizis.

Tā tad mehš Kurfemneeki gan waram ar muhju darba
sirgeem waitak lepotees, nekā Behterburdsneeki ar foweem stal-
teem ehrlseem.
Gr.

Kurfemes gub. waldifchanas teeja dara sinamu, ka par
kreismarschaleem ir ezejti: preešč Jukstes aprinka barons
von Engelhardt, preešč Jaunjelgawas a. barons N. von
Schlippenbach, preešč Bauskas a. grafs Pahlen no Kauze-
mindes, preešč Tufuma a. barons v. Recke no Smukumui-
schas, preešč Talsu a. barons v. Hahn no Bahnes, preešč
Kuldigas a. barons v. Recke no Kalnamuischas, preešč
Wentpils barons D. v. Grotthufs (Buseneeku), preešč
Aisputes a. barons v. Bistramb no Meschineekeem, preešč
Grohbinas a. barons N. v. Grotthufs no Krohtes.

Bebrabehles Ohku meschafarga mahjās 1. April ar uguni
aisgahja istaba, klehtis un fchluhnis.

*) Negribam schi par to stridetees, waj buhs 5 werstes bijuschas, jeb siirē
masal, bet to gribam zereht, ka fainneeks ar 2 gadu wezu kureku ohtreel
lahdu ahtru braufschanu waitis noufdohmahs.
Red.

No **Nihzes**. Zaur stipru leetu 21. Merz Bahrtawas upé uhdens til lohti fahka augt, ka 2 pehdu beesais ledus fahka zilatees un eet; 27. Merz ledus nodambejahs pee Behtermuischas un uhdens nu gahja par augstajeem krassteem pahri un nezil stundās bij wisus tohs semakohs apgabalus no Nihzes un Behrfonzeema us kahdi 15 kwadr. werstehm ar 2 lihdi 3 pehdu dšitu esaru apwiljis. Saimneeki glahbdami faweda lohpus pa istabahm, ari istabās weetahm uhdens nahza eefšā, tā ka eedšihwotajeem bij us krehšleem un galdeem jakahpj un tā kahdas 24 stundas jastahw. Bastam stary Leepoju un Balangu bij ja-apstahj. 28. Merz tas pasts, kas no Balangas nahza, til til nebij pluhdās galu dabujis, jo uhdens un ledus plohtes bij pastratus no zela nogreesušchi un zilweki bij lihds kallam uhdeni, kad pa laimi ar laiwahm peebrauza un isglahba. Leels pulks malkas, kas gar Bahrtas krasmalehm guleja, ir aifneests prohjam. Tagad nu gohds Deewam uhdens ir fakritis un wifā zeli atkal walā. S.

Widsemē pawisam ir pee 38 tuhstoschi saimneeku mahju (prohti 4751 krohna mahjas un 32,977 dšintas un j. mahjas). No dšintahm mahjahm bij lihds fchi gada eefahlumam par dšintu pabrdohtas 10,355 mahjas.

Pee **Nihgas** daugawas ledus 2. April wehl stahweja, uhdens gan bij jau vazeklees, bet kahjineeki wehl pa laipahm pahri gahja; augšchwusē Perses un Ohgres upes jau 30. Merz bij no ledus skaidras, ari pee Kohkneses jau redseja weetahm skaidru uhdeni. 31. Merz ap pusdeenu ledus pee **Zaunjelgawas** fahka zilatees un eet, bet gabalinu pagahjis atkal nodambejahs; bet 1. April nogahja us leiju, tā ka uhdens tur ir skaidrs un ar laiwahm pahri zetahs. Pee **Dinaburgas** 31. Merz ledus fahka zilatees un eet, bet apstahja atkal un stahweja wehl 2. April.

No **Behterburgas** raksta, ka Nlewas upé ledus to nakti us 30. Merz isgahjis.

— Muhfu Kungs un Keisars ir finansministeram isdewis pawehleschanu, preeksch walstis dšelszetu buhwehm isdoht dšelszeta obligaciones sihmes un pret tahm usleoneht 15 milionu mahrz. sterlinu (pee 100 milioni rublu). Schis kapitals nesihš 4½ procentes un tiks isgadus pehz lohšchu wilkschanas pa datai atpakat maksahis, kamehr eefsch 81 gada buhs pawisam ismaksahis.

— Behterburgas tuwumā pee Tosklowas isg. mehnesi bij leela wilku jakts; stary medineekeem bijušchas wisuduhšchigas diwi freilenes, kungu drehbēs isgehrbuschahs; winahm ari ta leelaka laime bijuš us jakts, ir abas noschahwuschas 3 wilkus un 1 wilku mahiti, kas neganti pikti winahm wirsā skrehjuschi.

Wilnas pilsehtā grib dwehfeles skaitischanu preekschā nemt.

No **Odesas** raksta, ka weens inscheneeris raugohht falihht ar Balaklawas pilsehtā waldibu, lai winam atwehl zelt no juhras dibena augšā tohs 12 kugus, kas Sewastopoles kara melnaja juhra pret Balaklawas lihzi wehtras laikā nogrimušchi. Tas juhras lihziš peeder pee Balaklawas pilsehtā; stary kugeem esohht bijis weens damšflugis ar dahrgahm maschinehm un weenā fugi bijušchas leelas flastes pilnas ar naudu. Sinams, ka tahdas grib zelt no meega augšcham.

Deenwidus-Kreewusemē laudis ar lohpu ehdamo nefataifahs us garu seemas laiku, tapehz tad teem fchoseem leelas behdas pee-eet. Pa Odesas pusi tohp dauds aitu turehts, tahs nu tur aif wahjuma nihstohht kā lapas, ihpaschi tahs no Spa-

nijas Merino awis; stepes wehl esohht ar sneegu apsegtas; dashesem awju kungeem nebuhšchoht fchoseem nekās atlizis, kā tik awju gani un awju funischi. Tawat ari semkohpeji, kas mehdi Aprila eefahlumā jau redsch apsehtus wasaras kweeschu un meeschu laukus, tagad ar flumjahm luhko us fasaluscho semi un sneega fegto lauku.

No ahrsemehm.

Bruschu waldischanā fawā karošchanā pret katolu bislapeem ir atkal teefai nodewusi Breslawas bislapu, kas gan tiks no amata atstahdihts. Bet fchi bislapa draudse fchkirahs diwi dalās, ta weena peeder pee Bruschu semes, ta ohtra pee Austrijas. Tā tad tas war weegli nahkt, ka bislaps, kad Bruschu fchi to no amata nozet, nobrauks us Austriju, tur tam ari ir leela bislapa pils un no turenēs raudsihs waldihht pa abahm dalahm. Bruschu waldischanā tapehz gudro, ka waretu aifsgatees, ka winas spreedums netohp isneekohts un grib isgahdaht, ka ta rohbeschu draudse tohp pahrschkirta, ka war skaidri sinahht, kas peeder pee Austrijas un ka Bruschu dakā ir faws bislaps. Sinams, pahweests ari tai leetā nebuht nerahdihs palihdsibu.

— No Bismarka firšta 60. dšimchanas deenas, ko winšch 1. April noswineja, wehl lafam schahdas sinas: Tai deenā nahkuschas ar telegrafu ween kahdas 1200 sinas, tā ka us telegrafa kantora ir ohrtik dauds telegrafu skrihweru bijis japeenem. Stary schinkibahm wiseem azis kritis weens warens yuku puschkis no 6 pehdahm apfahrt mehtrā; puschi bijušchas 200 baltas kamelijas un bes tam tahs kohschakas rohses, amariles, wijolites u. z.; fcho jaukumu bij prinzeje no printscha Kahrta pasneegusi.

Pa **Wahzsemi** fchinis deenas ispaudahs ta wehstis, ka taisotees atkal leels karsch. Us tahdahm dohmahm jau pa datai nahza zaur to, ka Frantschi ar wiseem spehkeem strahda, ka waretu ahtrumā fawu kara spehku pilnigi sagatawoht un fchi kara spehka norikteschana tohp til leeliskam isdarita, ka preeksch meera dšihwes pateesi walstei newaijadsetu tahdas leelas leelas isdohschanas uslikt, ihpaschi kad apdohma, ka Frantschu semei kules sipri patufschotas. Tagad nu wehl schahdas tahdas runas klišht, ka Franzija paklusu stipri us to dšenahs, dabuht us fawu pusi Austriju, kas Wahzsemi gan rahda pa pufeih mihligu waigu, bet firdi ihsti nau nelo draudsiiga. Austrijas keisara weesibas pee Italijas lehnina atkal sihmejotees us to, ka griboht ari Italiju us Frantschu pusi peelaust, lai tad fchihs wifas trihs katolu walstis rauga zeltees pret Wahzsemi, kas pahwestu, bislapus un katolus stipri esohht aistikusi. Bet klahatalas sinas israhda skaidri, ka wehl nau it nebuht weetas un eemešla no kara runahht. Tas war gan buht, ka Franzija ar tahdahm dohmahm stipri nodarbojahs, bet tomehr til gudra gan pati buhs, ne-usnemt atkal leetu, tur waretu par dauds flikti iseet. Un Italija un Austrija schim brihscham stahw wehl wifā meerā un draudsihā ar Wahzsemi un ari tur abās walstis ir jau leela ta partija, kas ne par ko ne-ees nei pahwestneekeem nei Franzijai kalpoht.

— Bruschas isgahjuschas nedelās bij jau lohti stipri pehrkoni.

— Bruschu katolu bislapi Juldas pilsehtā kohpā bijuschchi ir laiduschchi rakstu pee Wahzu keisara, kurā wimi ihseem wahrdeem luhds, lai keisars tahdu netaisnigu likumu, kahds nupat runās nemts, prohti ta lohnes atrauschana pee wiseem bislapeem, kas ne-apsohlahs walstislikumeem klausihht, lai tahdu ne-apstiprina. Wini beids fawu rakstu ar teem kantigeem wahr-

deem: „Mehs bihtumees aistilt to peeklahjigu gohdbijibu pret Zuhfu keisara majesteti, kad mehš to sawâ prahâ nentum, ka Zuhfu keisariska majestete tahda likuma klauſibu no mumš waretu gaidiht, tapehž luhdsam u. t. pr.“ Biſkapi ſin it labi, ka keisarš tam jaunajam likumam ſawu wahrdu parakſijieš, pirms taš ſenatam ir preekſchâ liktš, tapehž tad tahdi wahrdi tik waldischanu no jauna kaitina. Keisarš to rakſtu nodewis ſaweem miniſtereem, lai tee biſkapeem to atbildu dohd. Tee tad nu ari ar it aſcem wahrdeem iſteiz ſawu brihnischanohš, ka biſkapi uſ tahdahm wehl drihſt nahkt un norahda, ka wini paſchi lai tagad nu neſš tahš behdaš, ko ir pelnijuſchi zaur to, ka pee laika nepagehla ſawuſ balſuſ pretim, kad pahweſtš ſawu nemaldibaš likumu paſaulê laida.

Frantſchu awiſeš iſdirduſchāš, ka Wahzsemê runa no kara un tura auſiš ſpizetas uſ Franzijas puſi, tagad jo ſtipri nemahš apleezinah, ka Frantſchu ſirdiš it nekahdaš zitaš dohmas ne-efoh, ka tikai ween meera dohmas.

Spanijâ weena leela beedriba ir runāš nehmuſi to leetu, ka waretu weenu dſelſzetu iſtaſiht no Ciropas uſ Afriku, prohti Gibraltaraš juhraš ſchaurumâ pa juhraš apakſchu. Taš lihni-jaš garumš buhtu 2 juhdeš; taš nu gan buhtu puš tik garſch kâ taš tunelš, ko Englandeſchi ſawâ kanali grib urbt, bet Spaneeſchu tunelš nahktu daudš dſitaki rohtamš, jo juhraš dſitumš tur ſneedš uſ $\frac{3}{4}$ werſti.

— Karoſchana pret Karliſteem eet wehl uſ preekſchu.

Juhraš breefmaš. No Bremenēš pilſeha rakſta, ka 25. Merz tur zauri nahluſchi 5 matroſchi, kaš bij iſglahbuſcheeš no weena kreemu kuga, kaš no Englanteš ar ohglehm nahkdams bij ſeklumōš uſſtrehjiš un juhraš wiſnōš tiziš ſa- dragahš. Bij ſtiprē wehſch un nejaukš ſneega putenš, ilgu laiku jau wehtra bij kugi ſwaidijuſi, tē uſ reiſi nahza warenš wiſniš, kaš wiſu kugi aplahja. Kad uhdeni noſtrehja un ſahla luhoh, pehž notikuſchahš ſchahdeš, tad atrada, ka lai- waš bij ſadauſitaš un kapteinis bij juhrâ eekalohtš; gan meta azis uſ wiſahm puſehm, bet bij nakš laikš un juhra kauza un it nekaš wairš netika no kapteina dſirdehtē. Appulſten 6. no rihta kugis pirmo reiſi peedauſijahš pee dibena, wareni wiſni nahza weenš pehž ohtra, tâ ka wiſi matroſchi ſabehga, kur ka- tris paſpahri daudš maš atradams. Bet tē wehtra nolauſch maſtuš un ſchee kriſdami rauj matroſchuš juhrâ lihdi. Pee- zecem iſdewahš gar tahm wirwehm, kaš wehl pee kuga karajahš, peerahpoh, pee kuga, bet dimi bij wiſnōš paſuduſchi; tik jau bij no krihtofcheem maſteem dragati un iſſwaiditi. Kugis druſ- zin atweeglohtš tika nu ar weenu wairak uſ kraſtmales puſi dſihtš; wiſni nu gan palika arweenu maſaki, bet tomehr lau- dihni bij deefgan grubti uſ kuga notureteeš, jo bij no aukſtuma pahremti un zaur zaur uhdeni ſamehrzeti, tâ ka ſpehka nebij ilgi to iſzeet. Zau gudroja, waj nebuhtu jabeidš mohkaš un jakriht juhraš wiſnōš, tē uſ reiſi eerauga uſ tahla augſta wiſna kahdu melnumu. Kaš taš war buht? tâ weenš ohtru praſa, waj kahde kuga gabala jeb laiwa? Laiwa? Ne, ta neſpehtu zaur tahdeem wiſneem kluht. Un tomehr bij gan laiwa, prohti glahbſchanaš laiwa un duhſchigee laſmani ar ne-iſteizamu puh- linu dſinahš pee kuga klaht, ka waretu ſawuſ brahluš no juh- ras breefmahm iſglahbt. Pulſten 9. wineem iſdewahš nelai- migohš no kuga noſweihoht. Iſglahbtee matroſchi aiſ preeka neſpehjuſchi zitu, kâ tik raudah. Kraſta malâ iſweſti bijuſchi tâ nokuſuſchi, ka ilgš laikš aiſgahjiš, ſamehr zaur ſauſahm drehbehm un atſpirdſinaſchana uſ atkal daudš maš pee ſpehkeem nahluſchi. Redš tē to ſwehtigu darbu, ko weena glahbſchanaš

laiwa ſpehž paſtrahdah. Un tu negribetu ar ſawu mihleſti- baš artawu uſ tahdahm eerikchem palihdſigš buht?

Wiſjaunakahš ſinaš.

No Behterburgaš ſino, ka 1876. gadâ buhſchoht tureht dweh- ſelu ſkaiſiſchana u pa wiſu walſti. Preekſch ſchi darba iſdarſcha- naš krohna rentejaš dohſchoht 2 milioni rublu.

Italijaš lehninam Wenedigâ efoht gadijeeš ſchahdeš johzigš notikumš. Laſitaji jau ir dſirdejuſchi, ka Wenedigaš pilſehreš gul uſ maſahm ſalinahm un eelu weetu tur ir kanali, kur ar lai- wahm brauz no weenaš eelaš ohtrâ. Kehniſch patlaban brauza pa dſitaku kanali, tē uſ reiſi eerauga, ka weenš wihrš lez uhdeni un peld uſ lehnina laiwa, ſupliki mutê turedamš. Kehniſch pawehleja aptureht un lika luhgſchanaš rakſtu no peldeja ſa- nemt; ſchiš ziſ ſpehdamš uhdeni paſlanijeēš nu peldeja laimigš uſ malu. Zereſim, ka wina luhgſchana ari buhš paſlauſta.

S.

Par Wiſſemeš laukſkohl u waldischanu. *)

I. Wirſlaukſkohl u waldischanu.

(Oberlandſchulbehörde.)

Pee ſchahš augſtakahš Wiſſemeš laukſkohl u waldischanu peeder:

1. 4 wirſpehremelderu leeklungi no teem 4 Wiſſemeš aprinkeem (Oberkirchenvorſteher).
2. Wiſſemeš generalſuperdents.
3. Wiſſemeš ſchulrahčš.
4. 1 peefehtetajē no ſemneeku kahrtāš.

Wirſpehremelderu leeklunguš muiſchneeki zel ſawâ ſa-eimâ jeb landagâ un prohti iſ landrahteem. Tapat ari ſchulrahtu muiſchneeki eezel ſawâ amatâ. Par peefehtetaju no ſemneeku kahrtāš teel zelš weenš no aprinka laukſkohl u waldischanu peefehtetajeem. Paſchi tee aprinka laukſkohl u waldischanu peefehtetaji ir tee zehleji.

II. Aprinka laukſkohl u waldischanu.

(Kreislandſchulbehörde.)

Tahdu aprinka laukſkohl u waldischanu 4 rohdahš Wiſſemeš.

Pee aprinka laukſkohl u waldischanu peeder:

1. Aprinka wirſpehremelderu leeklungē it kâ preekſchfehdetajē.
2. Weenš peefehtetajē no leeklungu kahrtāš (assessor nobilis), ko muiſchneeki zel.
3. Ta aprinka wezakaiš prahweſtš (katram aprinkim ir 2 bruguteeſaš aprinki (Ordnungsgericht) un 2 prahweſti).
4. 2 ſkohl u pahrluhkotaji jeb ſkohl u rewidenti no muiſchneeku kahrtāš, no katra bruguteeſaš aprinka weenš, ko muiſchneeki zel.
5. 2 ſkohl u pahrluhkotaji jeb ſkohl u rewidenti no mah- zitaju kahrtāš, no katra prahweſta aprinka weenš, ko katra prahweſta aprinka mahzitaji zel.
6. 2 peefehtetaji no ſemneeku kahrtāš iſ katra brugutee- ſaš aprinka ſkohl u wezakajeem.

*) Pehž daſchu wehleſchanaš paſneedu tē ihpaſchi ſaweem Kurſemeš laſita- jeem iſbu, kaiſchu pahſklatu par Wiſſemeš laukſkohl u waldischanu, uſ lah- deem pomateem ta leeta tur ſahw. Par preekſchibmi, kurai ari ziti lai- wakaſ dſenahš, wehl tapehž Wiſſemeš ſkohl u eerikti negribu noſtadibht, jo tai buhš ari ſawuſ ehnaš puſeš un ihpaſchibaš, kaš zitur gribefeeš zitadi- gruntejamaš.

Redakcija.

III. Skohlas kawentē (katrā draudēs).

See ſcha kawenta peeder:

1. Skohlas pehrmelderu leelākungs it kà preeſſchſch-detajē.
2. Wiſi draudēs muiſchneeki jeb winu weetneeki.
3. Draudēs mahžitajē.
4. Draudēs ſkohlas wezajajē.
5. Draudēs ſkohlmeiſterē.
6. Wiſi draudēs deputati no ſemueeku kahrtas.

IV. Draudēs ſkohlas waldiba.

(Localschulverwaltung.)

See draudēs ſkohlas waldibas peeder:

1. Skohlas pehrmelderu leelākungs.
2. Draudēs mahžitajē.
3. Draudēs ſkohlmeiſterē.
4. Draudēs ſkohlas wezajajē.

Draudēs ſkohlas waldiba ſkohlas kawentam ſinu laiſch, kà ar draudēs ſkohlas buhſchanu uſ preeſſchu eet. Draudēs ſkohlas waldiba tomehr neſtahw ſem ſkohlas kawenta, bet ſem aprinka lauſkohlwaldibas.

V. Pagaſta ſkohlmeiſteri.

Katrē pagaſta ſkohlmeiſterē teel zeltē no ſawas pagaſta waldibas. Tomehr pagaſta waldiba tahdu ween drihtē eezelt par pagaſta ſkohlmeiſteru, kam no eſſama komiſſijas ir leezibas grahmata, ka ſawu eſſamu parwiſi taiſſijē. Draudēs ſkohlas waldiba ſawā amata aſſtiprina to no pagaſta waldibas eezelto pagaſta ſkohlmeiſteru un to ari atlaiſch no amata, kad waijodſig ir.

VI. Draudēs ſkohlas wezajajē.

Draudēs ſkohlas wezako eezet un atlaiſch ſkohlas kawentē.

5.

Balta wiſbuta radiſhana.

Rahdā apmahſchā deenā, kad jau miſla ſemēs mahmina ar baltu ſneega deki jo beſi bij aſſegta un aſch wehſſch zaur plikeemkohku ſareem ſwilpodamē aureja, ſtahweja uſ klaiju tih-reli kahds wezē, peleki firmē wihrinſch.

Zilweki, kaſ agraf kahdu laiſu ahrā mita, bija ſen ſiltās iſtabās ſalihduſchi, no negaiſa un ſala bihdamees, bet tikai firmajam wezim — kà rahdijahs patika miſlaki ahrā uſ klaiju lauſu. Ar pliku galwu, ſawuſ garuſ baltuſ matuſ wehja wehzinadamē, ſtahweja wiſch ſmeedamees un luſkoja ar preezigu waigu uſ aſſniguhahm druwahm un meſcheem. — Bet tē peepēſchi paſuda wetſcha preezigaiſ waigē. Nemeerigi wiſch kratija ſawu galwu, tã ka ſneega pahriſk no wina gareem, balteem mateem nopurinajahs, un iſteepa duſmu pilnē ſawu aukſto duhri pret debēſi. Tur pee debēſe bija patlaban ſaule no mahkoneem iſlihduſi un winas ſiltee, ſpohſchee ſtari ſpeegelejahs uſ balto ſneega deki, kuri wezim tã duhrabſ ſirdi, tã ka wiſch nemeerigi ſpahrdijahs, turklaht wiſch ari ar leelahm ſirdēſahpehm pamantija, ka ſneegē apalkſch wina lahjahm ſahka kuſt.

Par to laiſu, kamehr wiſch ſawās duſmās errojahs, ſahka ſauleſ mahte — it kà wezim par ſpihti — wina bohtu waigu ſildiht, tã ka daſcha aſara no wina aſihm iſſpedahs un baltas bahrdas garahs leduſ ſtregeloſ par uhdeni pahrwehtahs.

Tiſlihdſ wiſch ſawas pawahjaſ aſiſ no ſiltajeem ſauleſ ſtareem nowehreſa, ceraudſija wiſch lohdu ſehnu, kaſ jau kahdu labu laiſu winam blaku ſtahweja un nobehdajuſcho wezi ſmeedamees uſluhkoja.

Sawadi iſſſatijahs ta ſehna gaiſchi ſakaiſ apgehrbē pret ta wetſcha balto nahtna nodriſkato uſwalku; wehl ehriſmigi wina ſmalte, gaiſchi baltaiſ gihmitiſ ar tahm debēſ ſilahm aſtinahm pret ta bahrdaina un krunlota wetſcha ſeiju.

„Waj tu jau atkal tē eſi, tu nemeerigaiſ peenabahrdina!“ weziſ duſmigi iſſauza ar ſkarbu balſu. „Zit ilgi ir, ka eſ mihto ſemēs mahminu eemidſinaju un ſilki aſſedſu, un tu jau atkal nahz, nemeera garſ, tu dari wiſuſ nemeeriguſ un trakgalwiguſ. Ko taſ lihdi, kad tu wiſuſ putninuſ un pukeſ mohdini, jo tu taſſchu ſini, ka wineem jo ahtri buhſ wirt.“

„Ko tu tē pſahpa no pukehſm, tu wezaiſ ſteni!“ ſmudraiſ ſehnē atbildeja johkodamē.

„Gij, tu ſaſohdihtē, uſpuhſtē nemeera garſ,“ firmabahrdiſ aturdeja. Ko gan ſchiſ knehweliſ dohma kà uſ ſtahti, un gribetu wezuſ, weentēſiguſ zilwekuſ, kaſ meeru un weentēſibu miſle, eetrizinahſ. Neeen mihto ſemēs mahminu tu gribetu no ſawas meerigāſ duſas mohdinahſ, neeen putninuſ un pukeſ no ſawas drohſchāſ pawehneſ ahrā labinahſ, ne, bet ari zilwekeem nau wairē no tew meera. Skohlas behrni ſkohlā wairē negrib gohdiſi mahžiteē, un ari ſkohlotaſjam wairē iſſti netihl iſtabā tupeht.“

„Maniſ deht,“ preezigaiſ puika ſmebjahs. „Tu wari mani lamahſ, kà tiſ ween gribi. Jo eſ ſinu, ka wiſi, kaſ dwaſchu well un dſihwo, mani ſirſnigi miſle un ar ilgoſchanohſ uſ mani gaida, kad tiſ druſku ilgaki aiſkawejoſ. Bet eſ weenu paſihſtu, to neweenē ne-eereſi, un taſ tu eſi, tu wezaiſ negehli, firmaiſ leduſ lahzi, tu nabadſibaſ draugē, tu —“

Tahlak wairē taſ weziſ winam netahwa runahſ. Deelās duſmās nehma wiſch pilnu ſauju ſneega un ſweeda to tam ſſaiſtaſjam ſehnam uſ galwu.

Ar, ka wina gibmiſ ſarahwahſ un zil ahtri wina waiga ſarſanumē paſuda. Baiſu pilnē wiſch pee ſemēs palezjahs, pat wina ſakaiſ apgehrbēſ tapa bahſe, tã ka taſ, kaſ preeſſch lohda aſumitkka ſlaikē un drohſch ſtahweja, tagad kà maſē behrnē gar ſemi rahpoja. Pa tam wetſcha waigā aſſpihdeja preeziga atreeſchanaſ ſmeeſchanaſ. Draudedamē wiſch pahzela pret debēſihm ſakneebtu dubri, aiſ kurahm tagad bij ſauleſ apſlehpufeſe, un tad atkal ſaleezjahs, wehl reiſ ſawu ſauju ar ſneegu pildiht.

ſcho brihdi taſ maſajē tiſ goidiſa. Ar lehzeenu taſ bij augſchā un kamehr weziſ aſſſatijahs, bij jau mudraiſ puika uſ wina muguru.

„Nu eſi manē, tu ſteni,“ wiſch iſſauza wezi pee plezeem zeeti turedamē un weenu ſahju uſ wina galwu liſdamē. „Tagad eſmu eſ tewi uſwarjēſ, un tawai waldſchanaſ buhſ beigteē.“

Breeſmigi putodamē raudſija wiſch to ſehnu nokrahtihſ; bet ne-iſdewahs. Spehzigaiſ jauneklēſ, kà rahdijahs, reiſ wina plezōſ tapis, bija jo ſpehziſ paliziſ, un weziſ nokuſa ſem ſehna ſpehziſgeem lohſſleem. — Tad nolēkdamēſ pee knapi elpu wilkdama firmagalwa ſazija: „Nu, wezaiſ leduſ lahzi, waj tu aſſiſti, ka tewi eſmu uſwarjēſ? Waj tu gribi aiſſet?“

„Man ja-eet,“ weziſ raudaja. „Nemahzi wairē mani, eſ eſſchu.“

„Zitu es neko nepagebru.“ sehnš preezigi gawileja. Man jau prahtā nemas nebuhtu, tewi mohziht, bet tu katru gadu eefahz sawu wezo sribdi no jauna. Tu esi un paleezi arweenu wezš stuhrgalwis.“

„Ai! ai! kā tu mani mohzi.“ weziš kausfsteja. „Wai, kā mani ta faule spēesch! Lihgšim meeru un laid mani wakā!“

„Abtraf ne, lihdi tu man drohschibu eedohd, kā tu nahlamibā negribi ar mani wairš sribdetees. Waj esi ar meeru?“

„Ko?“ weziš atnurdēja, kas pee scheem wahrdeem duhschigš rahdijahš.

„Waj tu gribi ar manim weenu sismi eezelt, kas katru gadu no fewiš atjaunojahš, un dehl kuras tew bes sribdes jaaiset?“

„Kā tew patihl.“ weziš atbildeja, „bet kas tad ta par sismi buhs?“

„Nu.“ obtrais atbildeja, „kad ta sisme lai muhsu zibnišchanohš eeshme, tad tai waijag pehz tawas un manas išklatas buht.“

Sirmgalwja gihmiš palika drusku rahmaks. „Behz manas išklatas.“ tas mihligaki fajija, „bet kuhdu tad?“

„Tai buhs.“ sehnš atbildeja, „weenam pulkstenim buht, kas tawu aiseeschānu un manu atnahlschānu pasludina. Waj esi ar meeru?“

Weziš palkanijahš. Weegli nolchja sehnš no sirmgalwja kameescheem un apkampa to. „Ivi šakehruschees nolchjahš pee semes un skubpstijahš.“

„Laid mani, es eeschu.“ sirmgalwis pehdigi fajija, „es fewi juhtohš gauschi noguruschu un peekufuschu un gribu tuhliit aiseet.“

Winsch atraisijahš no ušwaretaja rohlahm un pasuda.

Bet tai weetā, kur tas peleki firmais wihriahsch un tas šaki gehrbtais sehnš skubpstijahš, ušplauka tagad weena puke. Ii patlaban kusdama sneega ušdihga winas šlaisis steebris. Pee teewa šmalša kahrtina karajahš, kā pulkstentinsch, tas šlaisis seeds, kura sneega baltos lapu galinos šalsch plekis bij redšams.

„Sneega pulksteniti“*) šauz šandis šcho šlaisito pirmo pawafara pukiti, un katru gadu, kad sneegš nokufis, ušseed ta katram zilwekam par preeku, kā tas šaki gehrbtais puika to bij nošpreedis.

J. O.

Tunels starp Englanti un Franziju.

Englantē un tāpat ari Franzijā jau ilguš gaduš daudš galwinas uš to gudro, ka waretu ta lihdschiginiga uhdens žela weetā žitadu ušnemt, kā pehritikt no weenas semes uš ochtru, waj nu par wišu to 5 juhdšes platu juhras kanali tiltu pahrtaišoht, jeb pa juhras kanala apakšchu želu isrohloht, kur ar mašhini war zauri isbraukt, tā ka newaijadsetu fugos šahpt un prezes pahriahdeht, bet weenreis damšratos eeshdušchi nobraukt no Parises lihdi pat Londonei un atpakat. Andele starp abahm walstihm ir labi leela, zilweku ween schinis gados brauz ilgaduš wišu maš 500 tuhšt. šchurp un turp. Dā tad šaprohtamē, ka ta ušdohmata leeta dehl jauna žela daukseem šipri ruhš. Tagad nu ir eezelta weena ihpafcha beedriha, kur laba teefa inšcheneeru pulkā un griham tē wostahstih, ko tee schim brihšcham ir nogudrojusch. Wini ir urbuschi un atradusch, ka abas krašmalās, til lab pee Doweras, kā Ra-

lejas ir beesi kakkalminu strehki, kas kā žeramē eet ari zauri pa wišu juhras kanala apakšchu. Behz krašmalehm šweroht, šchee klintšstrehki buhschoht no 500 pehdu dšiluma. Tur tad nu waretu it labi weenu tunela zaurumu zauri urbt. Ta juhra, kas wiršū gul, ir mehrita un nau dšilaka kā 180 pehdas, widū ta dšilaka weeta un uš malahm arween šeklaks. To tuneli grib urbt til dšitu, ka klintšgreesti paleek wišumas 200 pehdu beejumā, lai juhras uhdens ne-išsubzahš zauri un nefa-gahschahš wiša juhra eekschā. Dšilaki atkal negrib tairiht, jo tad ta braukšchana eetu šipri leija un kalnā. To uhdeni, kas tur semes dibenā rastohš, nemas nebihstahš, jo to spēhi ar pumpjeem isgaleht, kamehr wišš ir ismuhrehtš un nodrohšchinahš. Til uš to jadohma, waj nau juhras dibenā lahdi plihsumi un šchirbas, zaur kureem juhras uhdens nahl dibenā, bet tas gan ihsti newaretu buht, jo ja ari lahdi plihsumi buhtu bijusch, tad tee gadu šimtens buhs jau aiseeschusch. Ta pirma leeta tad nu buhtu, rakš dimi leelas bedres no 450 pehdu dšiluma katrā krašmalē un tad no turenēs šahkt to urbschānu tairni uš preekschu; tahdas mašchinas jau ir, kas 7 pehdas platu zaurumu seerendel štundā padšen uš 3 pehdas uš preekschu; kad tur nu dšeljela šchkeenes tairiša šahkt un šlake gruschus prohjam, tad darbam waijag labi weiktees. It isrehkinajusch, ka tahdu 7—9 pehdas platu zaurumu 2 gadu laikā dabutu zaur wišu juhras apakšchu zauri. Behzak to warehš ismuhreht un istairiht. To naudas tehriņu rehkina uš 12 milion. dahldereem. Išgahjuschās nedelās Londones kaufmanu wezokais bij Parišē un pee Frantschu presidenta buhdams ešoht atkal šcho leetu ušnehmis. Tiklab no Frantschu, kā Angleschu pušes grib tagad to leetu jo ruhšigi rohlā nemt un pehz zilweku dohmahm tai ari waijadsetu wareht notikt. Kas dšihwohš, tas redšehš.

Raibs muhsch.

Desmit gaduš atpakat weenš schihds no Ungaru semes iswandereja uš Ameriku, mahjās winam bij ar leetu nabadšbu jazihnahš, tapehz winsch ušdohmaja žitur sawu laimi melleht. Winsch pameta šewu un wairak behrnuš Ungaru semē un apšohlijahš, tiklihdi ka winam buhschoht ešpehjams, tad winsch šawejeem šuhtischohht noudu is Amerikas. Winam ari isdewahš winpuš juhras pee naudas tikt, ne-ilgā laikā winsch bij bagats wihrs. Kad tam jau bij 60 tuhšt. dahlderu, tad winsch apnehmahš uš mahjahm reisohht un apzemoht un eepreezinahht sawu šamiliju, kas gan bij dširdejuš, ka winam labi eimoht, bet tomehr nesinaja, ka jau til bagats bij. Uš Širopu ar fugi atbrauzis wihrs paleek Hamburgā šlins un til behdigi šlins, tā ka tam nau žeribas želtees un winsch tairiša testamenti par sawu mantibu. Wišu sawu mantu minsch atwehl šinamē šawai šamilijai. Bet pehz ne-ilga laikā winsch šahk weselotees un tohp nežil nedelās jau til tahlū, ka war no gultas iskahpt. Wina pirmais želšch ir, apraudših wišas mantas škastes, bet behdas un breešmas! ta leela škaste, kur wina nauda bij eekschā un ari tas testamentes norakšis ir beigta. Winsch melle un praša, bet kas pagalam, tas pagalam. Til to winsch isdabuh, ka weenš no wina šlimibas kohpejeem ar naudas lahdi aiseehdšis. Dairšas Hamburdsneeku širdis eeschehsojahš par to uabagu wihru, tee šameta lohpa 100 ohšchu, lai schidinsch war atkal uš Ameriku braukt un jaunu muhscha gabalu ušnemt, kas šin waj tam nelaimesees atkal pee šawa grašcha

*) Baltas wibulās.

tikt. Tas flastes saglis pastarpam ari bij us Ameriku aismuzis, bet tik to tur nonahzis, bij nomiris. Amerikas teefas bij nu to kuffuru atradufchas ar wifu to naudu eeffchâ un useedamas ari to testamentes rakftu, dohmaja, ka ihpafchneeks miris un fuhrtija tapehz to mantibu pehz ta rakfta adrefes tai schihda familijai us Ungaru semi. Schihda feewa mantâ tikuffi, dohmaja us jaunu prezeschanohs un atrada ari tuhda wihru, kas to apnehma. Pastarpam muhsu schihdinam Amerikâ atkal bij isdeweess kahdu teefu kulê eekraht un ar 5000 dahldereem wiafch nu atkal dewahs zelâ, ka war apzeemoht un eepreezinaht sawejus Ungaru semê. Schinis nedelâs winsch nu turp ari nonahf un gadahs, ka nonahfoht patlaban swehti wina wezalahs meitinâs kahfas. Neweens nebij gar wina ne dohmajis, tē us reiffi schihdinfch eenahf tai sahlê, fur kahfas fwin un fur patlaban tohp pasludinahts, fo jauna feewina dabuhn puhrâ lihdsi. Tur flân: „Patehwis dohd sawai pameitai 100 dahlderu lihdsi.“ Muhsu schihdinfch fchaujahs pulkâ: „Nu tad jau ihstais tehws gan warehs 1000 dahlderus puhrâ doht.“ Nu war gan dohmaht, ka wisi fatruhlahs un ka nu gahja mudschu mudschahm. Kâ dsirdam, tagad esohf rabineri kohpâ fanahfufchi nospreest, kâ fcho leetu isschirt, kam nu ihsti ta feewa lai paleef, tam pirmam wihram jeb tam ohtram? P. Z.

Reibuls pee kaffijas jeb tehjas.

Mihlâis, augsti zeenihst Wisdeguns!

Tu preefch wifahm leetahm fini padohmu — un kad kahds trepi pee mehnefs gribetu peezelt, es deru, ir pee tam tew padohms netruhktu. Tapehz usklaufees mani: Kas to nesin, ka dserfchanas eeradums ir grehls. Dsehrejs ne-eemanto debefu walstibu. Kas tad dsehreju nepasihst! Winsch ir tahds zilweks, kas brandwihna glahsi — ja tas tufsch — grib pilditu, un kad tas pilns, tad tas to labpraht grib tufschu — lihdsi kamehr winsch patš wairs nesin, waj pilns ir, jeb tufsch.

Muhsu fahdschâ ari feewifchli padohdahs dserfchanai. Winas gan, gohds Deewam, wehl nedser rupju brandwihnu jeb rumu, bet tikai kahdas kruhsites kaffijas un tehju un riktigi ar to apdserahs. Kâ tas ihsti noteef, to patš wehl ihsti newaru isyrast. Bet apreibuschas winas ir; jo tahs kruhsinau pehz kruhsinas eeleedomas, pahri par flahpi dser. Gan winas nestraipulo un nestinge, kâ mehš wihri, kad esam eefutufchi; winas turpreki paleef gohdigi fehshoht, tomehr winas eefahf sawâ starpâ ehromotas leetas runah — walodas, kas no reibula leezina. Man tâ leekahs, ka reibuls no kaffijas jeb tehjas ir jo nejauks nekâ no wihna jeb brandwihna; jo flahstahs feewas nemahs tuhda tik launas walodas no sawahm zeemitehm, pasihstamahm un nepasihstamahm runah — zil winas sin? af ne; bet zil tik ween war, un aij muguras war dauds fo isrunah. . . Winas eefahf no kristibahm, tad runa no kahfahm un pehz spreesch pahrlaulibas fchirfchanahm. Kad no tam tiku tikahm ir islehrsejusfchahs, tad nemahs no mahju un laulibas kareem treekt. Labpraht winas peemin wezus notikumus. Kad preefch pusfints godeem kahdai meitai ir gohds sudis, tad tahs tai nabadsitei atnem to gohdu us ohtrereif. Sawâ reibuli winas pat mirufcheem nedohd meera. „Ja, zeemihf, (jeb kaiminene) fozija weena zeemite us ohtru“ muhsu nelaika zeemite Trihne — lai Deews wina dohd weeglu dusefchanu — luhlojahs un luhreja labpraht af jauno fkrhweri. „Af ja, zeemihf, ta trescha fozija: Ar winas jaunako

behrnu nebij wis riktigi. . . Es sinams negribu neko no tam runahf, bet faprast to newaru, ka fkrhweris wareja ar winas celaisfees. . . To es ari dohmaju, mana selta zeemihf, eefaujahs trescha zeemite. „Trihne — Deews meeloja winas dwehfeli, kliboja us weenu kahju.“ „Ne, us abahm,“ teiza zetorta zeemite. „Wina bij garfch deguns,“ stahstija peefta zeemite „un azis kâ lakei“ peefta festa zeemite klahf — „un sikhstuma wels wina fehdeja kalla,“ teiza wehl septita. Tâ gahja jo prohjam, tihds kamehr nelaika Trihni istaisija tihri par fehmu.

Es patš, mihlo Wisdegun, no fchihš draudsenu fa-eeschanas esmu dauds iszeetis. Winas labpraht ziteem zilwekem palamas zel un tâ tad es ari dabuju to uswahdu: „Silsekis,“ tadehf ka es weenreis kahdas jaunas meitas silas sekas aihstahweju; bet es to palamu par gohdu usflatu, tadehf ka wina esmu par labu leetu nopelnijis. — Man ir feewa, kas neweenu zilweku ne-apruna, kaut ta no wina to leelako flittumu finatu; bet tiko wina ar zeemitehm pee kaffijas jeb tehjas galda apfehshahs un trescho kruhsiti dsehrufti, tad wina paleef tâ, kâ wifas zitas un winas mehliite fkreij, kâ fchautuwe. Tiklihds, ka reibuls pagalam, tad wina atkal tik rahma, tik gohdiga, kâ pirmo deenu pehz kahfahm. Behz manahm dohmahm tas kaffijas jeb tehjas reibuls wifu to lehrumu padara.

Es tadehf labu mahfu isscholu tam dakteram, kas apnehmahs muhsu feewas no pahrliezigas kaffijas un tehjas dserfchanas isahrsteht, jeb kas tahs zeemites plahpafchanas war apremdeht, tâ ka ta saimoschana mitetohs, ka lai katriš gehdigs zilweks war to wahrdu patureht, fo tas kristiba no tehru un mahtes dabujis. Kad tu, Wisdegun, fcho mihflu patš wari usmineht, tad nahz, sawahf to sohlitu algu, fo tew dohs
Silsekis.

Atwadifchanahs no seemas.

I.

Tas bahrgais seemas laiks
Ir aihgahjis kâ twaiks
Ar saweem putneem
Un nikneem faltumeem.
Wafara kad nahf,
Preezatees tad fahf,
It wisi kâ no jauna atmohstahs.

II.

Neds plawas, birsites
Un kohfchas pukites —
Sahf salas mestees wifš
Un seedus atklahf drihs.
Kohfchas pukites,
Sakas birsites
Pahrwehreshahs it drihs it brihnifchli.

III.

Klau, kâ tee putnini
Dseed birsē flanigi!
Tee Maditaju teiz
Un wafaru apfweiz;
Kohfcheem balsneem
Dseed it flanigeem.
No teem, af zilweks, nem few mahzibu! —

J. St.

70 puhra weetas grehku.

Jau gadi kahdi tšhetrapadsmiit atpakat, kad semes lohde tapat grohšijahs un debes apafscha tahda pat issklatijahs la tagad, bet kad semes wiršum bij zitadaks raibums un tauidim zitadaks mundeers un kauschu skohlās zitadaks gribeklis, es peedšihwoju schahdu gadijumu, kas sawa kahrtā ihpašchi eewehrojams un ko tadeht lastajeem labpraht pastahstičhu.

Kahdā jaukā Augustideenā, pulksten tšhetrōs pehz vusdeenās, sawu saujinu wasaras skohlās behrnu atraidijis, es avseh-dohs pee klaweerehm un speedu tohs melnbaltus kaulinus ar tohnu skaneem sawu skohlmeistera dwehšeli eepreezinadams. Tē manās aismugures tumumā it peepeschi atskan dikta kahfešhana, kas manu musiki tā satreez, la kraukla kraukškešhana lastigalas pohgošchanu. Es zetu rohkas no kaulineem, skatohs atpakat un eeraugu few aif muguras masu wihrinu ar trunkainu waigu, firmeem matineem, gehrbuščohs karawihra mundeerā, ar misina swaigini pee zepures.

Tas wahzifkā walodā labdeenās dewis man pasneeds srišču, aisschgeletu wehstuliti. To uilausis es tani lašu, ko mans tumafais amatabeedris, B. skohlmeisters pee manis raksta, sazidams: Winšč labpraht griboht mahzitees krewisku walodu un tihri par laimi esohť attrahpijees schis krewu walodas skohlmeisters. Tas ar abahm rohkahm scho pee fewis buhtu paturejis, bet kad nu schis esohť muischā uf lunga galda, tad schim ne-esohť, ko winam doht ehst. Winšč mani luhdoht, waj es, pats sawu galdu wesdams, to krewu walodas skohlmeisteri newaretu peenemt pee fewim. Schis tad katru deenu, pehz pabeigta skohlās laika nahťtu pee manis, no wina nemť mahzibas stundas un par to lohnetu, lai es til dohtu brihwu kohrteli.

Amatabeedris, kas walodas skohlmeisteri lihds ar wehstuli pee manis bij atsubtijis, bij kahdas tšhetras werstes no manās mitnes un leels egťu meschs guleja muhšu starpā. Kad nu winšč meschu un werstes nobihdamees un kahjas un maku netaupidams gribeja eemantohť krewisku walodu, tad winam tuwaka mihlestibu gribedams israhdiht, wina suhtni patureju pee fewim.

Reprezejees buhdams sweschneeku usnehmu til labi, zif ween eespehju. Winšč mehli lausdams runaja arween wahzifki un mehš farunajamees par lehsenahm leetahm. Ohtra deena ir ar azihm; es gaidu sawu beedru, bet tas nenahť. Sweschneeks to paschu weli gaididams man esahť stahstihť, schis prohtohť ari franzišku walodu, un kad man patihť, tad schis man waretu doht franziškas stundas. Pa sawahm brihwstundahm es Frantschu walodas trekteri jau lihds pusei sawā galwā biju eedfinis, tayahz papreezajohs, ka nu man wihšs pee rohkas, kas man pasneeds pilnigu franzišku mehli. Winam nešazijis, ka es jau franzišku walodu paslepen naschlejis, es tam prafu, la scho un to sauz pa franziški. Es til to ween prafu, ko pats it labi sinu; winšč bes kahdas saduršchanahs man faka katru nosaušchanu, bet ikweena šlan zitadaki nekā es to biju mahzijees. Tahdu sawadibu newaredams šaprast es tam faku, ka esmu no kahda Frantschu walodas runataja tohs wahrdus pawisam zitadi dširdejis, un faku ari, la tohs esmu šapratis. Us tam sweschneeks man atbild: Tas ari ir riktigi, la juhs to sineet, bet to til runa prasti Frantijas semneeki, turpreti tā ka es to faku, runa lungi un augšmani. Redseet, es runaju to augštu un mahzitu franzišku walodu, tā ka stahw eelšč grahmatahm.

To dširdejis es nemu manu franziškas walodas wahrdnizu un tam fahku rahdiht, ka leksikonā tee wahrdi pateesi tā šlan, la es tohs esmu issauzis. Us tam sweschneeks man atbild: Juhs leksikons nau riktigs. Tas til drukahťs preešč Frantschu semneekem un bes tam wehl katrā wahrdā ir kahdas diwas, trihs drukas mainās.

Us tam es atbildu: Nu, kad Frantscheem, tā fakoht, ir diwas, pawisam sawadas mehles, weena mella un ohra balta, tad es labak neweenu negribu, un kad tee til misigas grahmataš laišch plazi, tad es nepagalam negribu mahzitees winu walodu. Tā tad nu muhšu franziškas walodas mahziba ir palikusi par uhveni un miglu. Bet kas man eekriht prahtā, — kamehr mans beedris schurp atnahť no jums nemť stundas, tamehr juhs mani waretu pamahzihť pa krewiški, tomehr wispirms es gribetu sinahť, waj kreweeem ari ir diwas pawisam sawadas mehles, weena preešč semneekem un ohtra preešč kungeem?

Tē man japeemin, ka es zaur tahdahm waizafchanahm gribeju isdibinahť, waj sweschneeks nau tahds pat krewiškis schwindlers un neekalbis, kahds bij Frantjis. Es gribeju wiau pahbandihť, waj winšč ari war buht krewiškas walodas skohlotajs, ko mans beedris til weegsprahťigi par sawu skohlmeisteri fahťzis. Krewiški tas gan runaja, bet man jašin, waj tas runa pehz gramatikaš riktigi un waj proht krewiškus rakstus.

Us manu augšchā minetu prasšchanu, waj kreweeem tāpat diwas mehles la Frantscheem, weena prasta un ohtra lepna, winšč man atbildeja: Ne, la katram krewam ir weens Deews un tapat ari katram weena waloda. No weena walstegala lihds ohtram wisi krewi runa weenu walodu. Til tee, kam stihwa mehle, la par prohwi Tschuknas, Schihdi un Latweešchi, runa flikti pa krewiški. Bet es, paldeews Deewam, prohtu riktigi pa krewiški un mahku to skunsti, katru zilweku tani walodā riktigi eemahzihť.

Pee teem wahrdem es eesauzohs: Nu, ta juhs tihri la no debešim nosweests! Juhs tad manu beedru us to labako pa krewiški eemahziseet. Bet pirms tas atnahť, gribu juhsu skunsti mehginahť un sawu mehli eeprohneht. Redseet, preešč manim ir wisraibaka ta krewu wahrdu balsešhana, kas lehka no weenas silbes us ohru. Es tadeht jums dikteerešchu preeščhā un pehz juhs man dohdeet sawu rakstu lasihť, kur nekahdas balsa peespeeschanas šhmites nau wiršū, tad juhs tuhđal redseet, waj es trahpu un prohtu peespeest kur, kur wajjaga. To šazijis es walodas skohlotajam pasneedsu papihri, tinti un spalwu un dikteereju tam preeščhā kahdu gabalinu is krewiškas mahzibas grahmataš. To pabeidsis es nu nemu to rakstu, ka waretu lasihť ar riktigu balsa peespeeschanu, bet la es šatruhkstohs eeraudsidams, ka lepnaš skohlotajs krewiški rakstijees ar latwiskeem bohštabeem. Rasšchanas un peespeeschanas weetā nu iszehlahs schahda farunafchanahs un atlaišchana:

Kapehz juhs krewiški raksteet ar latwiskeem bohštabeem? Krewiškus bohštabus es esmu peemiršis.

Zif ilgi tad juhs jau ešeeť ahra no sawa skohlošchanas amata?

Pušgadu.

(Us preešču wehl.)

Sludinafchana.

No Naudites pagasta teefas, Dobbeles apriakt, teel eur fcho finams daribis, la 16. April f. g. Dobbeles mefchfarga Straifumabjas firgl, gobwis, aitas, zuktas, sobhis, vibles, firat un dofchadas wirtfchafes leetas uftrupe wairakfoblitajeem tiks pabrdebtas.

Naudite, 4. April 1875.
(Nr. 42.) Preefchfehd.: D. Kleinhoff.
(S. B.) Teefas ftribw.: G. Schwan.

No Dandables pagasta teefas teel zaur fcho fludnabts, la 17. un 18. April f. g. eelfch Dandables Zohfchumafjabm nomtrufcha Zohfchumabju dfinigruntneeka Jura Pufjes mantibu, la: firgus, gobwis, aitas, zuktas, rotus, ragus un wehl daudi zitas wirtfchafes leetas uftrupe wairakfoblitajeem pret tublit mafju pabrdebtas.

Dandable, 5. April 1875.
(Nr. 6.) Preefchfehd.: A. Hellmann. † † †
(S. B.) ftribw.: B. Stande.

Ilfu-muifchas pagasta waldiba, Jaunjelgawas apriakt, uf Leifdu robbeles, dara zaur fcho finamu, la yee winas 23. April 1875. g. no grants-fakumafifjuma tafkana fleblafnama buhwedarbis mafkprafitajam uftrupe tiks ifdohts. Klafhtakas finas par fcho darbu war dabuht finabt yee Nereias pagasta ftribweta.

Pagasta waldibas waldiba:
Pag. ftrib.: K. Treu

Sludinafchana.

Bez-Swirlaufas pagasta waldiba dara zaur fcho finamu, la yee fchl pagasta yeederigo galwasnaudas parabdneeku nodobfchana yee darba 24. April f. g. fcheit tiks ifdarita, un tamdeht ufajina wifus, las tabdus kudiis gribetu deeneita nemt, augfcham yee mineta deena deht deeneita un lobnes norunas fcheit yeeiteitees.

Berg-Ledinis, 1. April 1875.
(Nr. 83.) Pag. wez.: J. Fifchmeifter.
(S. B.)

Sludinafchana.

Uf fchibis pagasta waldibas yagebreffchamu teel no frohna Wirgawas pagasta teefas zaur fcho finams daribis, la 21. April f. g. galwas naudas parabdneeku deeneiti klubs iffobliti, un tadeht tec, las webletohs fcho parabdneeku deeneitus nofobliti, war augfcha mineta deena yee fchibis pagasta teefas meldeetes.

Krohna Wirgawa, 5. April 1875.
(S. B.) Preefchfehdetajis: R. Mattufel.
Teefas ftr.: G. Wahren.

Audfumuifchas pagasta tobjektu, la:
Dahwa Rosenberga,
Jana Rosenberga un
Jahfepa Unefa

darba fwehls tiks 21. April 1875. g. yee fchibis pagasta waldibas wairakfoblitajeem pabrdehts galwasnaudas parabdu deht.

Wifas pilfehtu un lauku polizejas teel luhgtas, tohs fawis aprinkis nezeett, bet — ja wajjadfiks, areffigt uf to deenu fchuru aftelleht.

Audfumuifchas pagasta waldiba, 3. April 1875.
(Nr. 44.) Pag. wez.: R. Brachmann.
(S. B.) Naktiwed.: Straummann.

No Skurtenmuifchas pagasta teefas teel rubent 1873. g. Maf-Skurtenmuifchas labibas fchklubni pafabruscha fedleneeka Pehterfobna mantineeki ufajinati, fawas mantofchans retles libds 25. April f. g. yee fchibis teefas yeenett, jo wehlat neweens wair netiks klauffht, bet ar aftahito mantibu yehz ifkuma daribis. To lat teel wehrt!

Skurtenmuifcha, 22. Merz 1875.
(Nr. 24.) Preefchfehd.: J. Kauling.
(S. B.) Raktiwed.: Saimana Frijis.

No Kurfifchu nowada waldifchanas, Kuldigas apriakt, teel zaur fcho fludinabts, la ar augftaku atwehlfchamu 29. un 30. April un 1. Mai f. g. 800 mebri meefchu un 200 mebri aufu uftrupe wairakfoblitajeem mafakas dalas pret flaidru mafju tiks pabrdehti.

Kurfifchu nowada waldifchana, 21. Merz 1875.
(Nr. 201.) Pag. wez.: J. Rubfe.
(S. B.) Pag. ftribw.: Grube.

Leo Wifors, Leo Wifors,

Rihga,

Rihga,

Dara zaur fcho finamu la wina zigaru, papirofu, pihpejamahs, un fchwanzamahs-tabakas magafina pafcha fabrikafiones, no 1. Mai f. g. uf kunga- un minz-eelas ftribri Nr. 9, tiks pabrzelta.

Wifas pilfehtu, pagafiu un muifchu waldifchanas un zitas teefas, awalfch kurabm tee yee Rundables yeederige, wairak gabus bes pafchm awafahrt wafadamees, galwasnaudu un zitu nodobfchamu parabdä buhdamee pagasta tobjektu, la: Krihfajahn Rude, Pehter Brauer, Jahn Strautin, Jure Strafdia, Ernest Schulz un Jehfab Bukmann uftrups, no Rundables pagasta waldifchans zaur fcho teel luhgtas, winus yeederigt, lai wini 4 nedelu laika no awalfcha rakfitahts deenas fawus frohna un zitus parabbus fcheit atfchifina un ar kwitanzehm fewi par to attafuejahn, un ja tee to mineta laika neifdara, tad winus 21. April 1875. g. awalfch arefhes fcheit arfubhtit, lai tohs waretu deeneita nodoh. Ja tad nenofhtu, tad wini tiks yehz ifkuma no Rundables pagasta rukkeem ifflehgti.

Rundables teefas nana, 20. Merz 1875.
(Nr. 154.) Pag. wez.: J. Rosmann.
(S. B.) Pag. ftribw.: J. Strauting.

Erzogu-muifchas pagasta teefa (Herzogehof Gem. Ger.) dara zaur fcho finamu, la wifh Erzogu-muifchas pagasta tobjektu, las frohna un pagasta nodobfchanas ir parabdä un libds 21. April f. g. tabs nebubs nomaffajufchl, tiks yee darba wairakfoblitafchana pabrdehti.

Erzogu-muifcha, 26. Merz 1875.
(Nr. 56.) Preefchfehd.: J. Weifs.
(S. B.) Teef. ftribw.: W. Seraphim.

J. G. Schneiders un beedris Keepaja, yeedahwa fawu

superfoffata krahjumu

if ta ifflaweta fabrika no G. Paftarda un beedra Zwowid. Schts superfoffats ir ar pagohdinafchamu apdahnwabts wifas leelafas ifflawdes. Ari jau wairak la defmits gadus wifch ir fcheit muhfju femē wafifhtajam zaur to andeleweetu no P. van Dyk, Rihga.

Sludinafchana.

Weens gruntegabals, 136 yubriweetas leels, no tam 69 yubriweetas mefcha, yee Wilfajes yeederige, netabl no Zukuma, teel pabrdehts. Klafhtakas finas par tam ir yeepr-famas Wilfajes muifcha.

Gipfi

preefch abfolitna laukeem pabrdeht 2
Otto S. Guntbera mantineeki,
yee faka Stolgera.

No frohna Dofolmuifchas pagasta teefas (Kendorf Gemeindegerecht) tohy zaur fcho finams daribis, la yirundeen 21. April f. g. eelfch Dofcheles jas Praulu frohna dafchadas wirtfchafes leetas, turas tam eelfch nefinamu weetu dflwoddamam, bifjufcham frohdineekam Wikel Kronberg yeedet, wairakfoblitajam, pret flaidru mafju pabrdehtas klubs.

Kr. Dofolmuifchas teefafnamä, 8. April 1875.
(Nr. 148.) Preefchfehd.: J. Gubgen.
(S. B.) Pag. teef. ftribw.: Kristophjon.

Sludinafchana.

Bez-Swirlaufas pagasta waldiba (Alt-Bergfried Gem. Bern) ufajina wifus, las magafinas flehts buhwi yreefch Bez-Swirlaufas pagasta gribetu uf-nemt, fcheit uf 24. April f. g. nofhtio weenigo iffoblitfchanas terminu atnabt un fawas mafakfoblitfchanas ufdoht. Klafhtakas finas par yee mineta buhwi war kattu deenu fcheit yee pagasta waldibas dabuht eeflatitees.

Berg-Ledinis, 1. April 1875.
(Nr. 80.) Pag. wez.: J. Fifchmeifter.
(S. B.)

Wahrpäs lafitus, dibgitefchus
diwkanfchu meefchus
preefch fehklas

war dabuht yee Dehlu fainneeka Ratnamuifcha (Hof-zumbergen).

Labatohs bibbeletus

fweefchu miltus,
90 kap. fudr. par yobbu; tapät art
faufo raugu,

katrä laika irifchu un mafas, la art leelafas dalas (2 mahzjaku gabaldis) par fabrika zenu, un dafchidas zitas yreeje yeedahwa

H. Stellmacheris,
Zelgawa, wafes eela Nr. 20,
jitr. Ib. Walleria.

Obfchlapiu = kartofelus

war dabuht yirt dar mehrene zenu Wifkelmuifcha (netabl no Blanfenfeltes un Rubru-muifchas) yee arendatora

W. Demmer.

Diwi rehdeneku = fellu

un diwi janni mahzektu, wiflabat tabdi, las jau yee rehdeneka ir bifjufchl, teel meketi yee Alberta Drefchera, Zelgawas-Ubririga Nr. 4.

! Par finu !

Bifeem faween geenijameem dabefu-felhu fundehtm, las mani ar fawabm ufdohlfchanahtm libds fchm it-gabus ir apgeenijufchl un man ufzizejufchees, daru zaur fcho aktal finamu, la es fchogad itin tabat, la yappreefch yee Biflborn 1. grabmatu bobdes duridhm, pa labo robku eelfcha ee-eifjoh, ar fehklabm no pulfit. 7. rthia libds pulfit. 1. yehz yusdeena itabwefchu, un lubdfu fawas ufdohlfchanas un wajjadfibas yee laika no ritha yufes ufdoht. Ar augftu geenifchamu

J. Feldmanis,
dabrfneeks no Wifla Medem.

Basnizas un fkohtlas sinas.

Weens Kungs, weena tiziba, weena kristiba.

Rahditajs: Sina. Wehl kahds wahrds par Kursemes fkohtlotaju krahfchanas lahdi. Ramona-wahgi. Saprafhana. Kur est? Mifiones sinas. Dabwanas.

Sina.

No Unguru semes, kur ar fkohtlu buhfschanu eet wehl tohti behdigi, raksta, ka tur Raswodaš zemā ir useeta weena fkohtla, kur 258 fkohtleni tohp no 1 fkohtlotaja mahziti. Rahda awise fcho leetu peeminedama faka, ka tagad, kur ari lohpineem fawas aistahwu beedribas ir, jabrihnahs, ka nerohdahs aistahwu, kas tahdu bendes darbu noleeds, kur tas 1 fkohtlotajs teel nokauts un lihds ar winu ari wifs tas behrnu pulks pee meefas la dwehseles nonihkst.

Wehl kahds wahrds par Kursemes fkohtlotaju krahfchanas lahdi.

Jaunahs laikos tohp pee daschadahm kahrtahm un daschadeem amateem beedribas dibinatas un lihds ar tahm daschas krahfchanas lahdes, kuras mums dsihwē tohti teizamus auglus rahda, un tas tā pareisi ir. Tif ar faweenoteem spehkeem mehš to labu spehjam panahkt. Ar faweenoteem spehkeem mehš dseedafchanas un lasifchanas beedribas mantojuschi, ar faweenoteem spehkeem mehš efam fawus teizamus dseedafchanas fwehtkus atsneegusch, ar tahdeem spehkeem teel wehl dauds jiti labdarigam mehrkam kalspodami eestahdijumi dibinati; lai ari daschureis ar dauds fuhdseschanahtm par naidneeku un pretineeku schkehrschleem, kuri mums ar leelu gruhtumu ir ja-uswar. Dasch fkohtlotajs fuhdsahs, zil draudse jeb winas lohjekli daschus labus noluhkus jauz un pretina, jeb ari preeksch teem pawifam ka nedsirodoschi isleekahs.

Bet — ka stahw ar mums fkohtlotajeem pascheem? waj mehš efam ikreisēs gatawi labam noluhkam klahst stahtees un to weizinaht? Mehš zitus apbrishnojām, bet kahdu leezibu dohd mums muhsu krahfchanas lahde? Jau daschus gadus waretu flaitiht, kamehr weena waj ohtra balfs pazehlahs un us beedroschanahs aizinaja, un it ihpaschi beidsamajōs gadōs gan us fkohtlotaju konferenzechm, ka ari zaur awisehm ir rakstihstis un runahstis tohti dauds, bet — zil panahktis? It nekas! Daudsi zere, kad wispahrigu Kursemes fkohtlotaju konferenzi atsneegschocht, tad jau ari krahfchanas lahde radischotees. Zil tahli wehl wispahriga Kursemes fkohtlotaju konferenze, to wehl neweens newar noteikt, bet ka wehl ta tif klahstu nau, to parahda, ka tas pamats, us ko wispahrigai fkohtlotaju konferenzi waijagohi stutetees, prohti aprinka konferenzes, jau pa gabalam fahst irt, — un tahds isiris pamata gabals ir muhsu Bauksas aprinkis, jau wairak ka pus ohtra gada ir pagahjis un no konferenzes ne smakas. Tadeht krahfchanas lahdes zeribu us wispahrigu fkohtlotaju konferenzi list buhs

weltigi; us to buhs zitadi zeti un padohmi jamekle. — Mibli amata beedri, mehš fapulzejamees us konferenzechm un apspreefcham, ka jo pilnigaki labi eewehrotu zetu eijam un jo labus auglus us fkohtlas laula panahkam, un pareisi! jau daschas labas dohmas un eewehroschanas zaur to ir pee gaismas nahkufchas, un tizu, ka tahdu mums ari us preekschu netruchks; bet tas wifs sihmejahs ween tif us muhsu fweedru lauka, kam pretotees es nemas negribu; bet mums nebuhs ari to aismirst, kas wehrtiba un waijadfibā augfcham minetam laukam lihdsinajahs. — Mehš tagad efam pa leelakai datai, wehl wisi stipri strahdneeki un waram, kad ne wairak, fewim tatschu plahni greeftu maifes reezentinu pelnitees; bet waj nebuhs dasch ar wifu fawu jaunibas spehku un weselibu nahkamiba azis mest prohwejis, un ar bailigu firdi fewi prasijees: ka stahw ar maneem peederigeem, kad wezš jeb nespehzigš tapfchu? jeb ari, kad pelnitajam buhtu agraki no schihs pasaules jafschirahs nekā dohmaja? Ka buhs tad, kad atraitnei jeb fawejeem buhtu bes maifes un pajumta aplahrt jamaldahs; tadeht nahkamiba, zil ari bailiga, tomehr ne-isbehgama. — Gan muhsu Deews ir ari bahrinu un atraitnu Deews un pateesi tohs fawejus ne-attahs, bet waj tadehtrohks flehpi turesim? — Mums newaijadsetu isbihtees, kad ari daschi gruhtumi zelā stahjahs; nekahds noluhks un mehrkis nau bes gruhtuma atsneegts, un tadeht ari nezerefim, ka ari muhsu palihdsibas lahde tahdus nesatiks. Ir jau bijusch un buhs pretineeki, kuri lehttiziba fawu palihdsibu aisseegs, jeb ari tai pretosees. Dasch warbuht dohmahs: Mana eenemfchana ir tif masa, ka es no tahs it neko aisdohht nedrihtstu; un — tomehr drihtstehs, ja tif ween gribehs. Lai paslatahs daschus gadus atpakak, kur wehl fkohtlotaji pee draudses jeb pilsehata bij peerakstiti un nomakfashanas zeeta un pateesi ne 1 un 2 rubli, bet ari lihds 10 rubtus, ka tad pehz to nemas neprasija, waj gruhti jeb ne. Nu mehš no schihs gruhtibas efam atfwabinati, bet ari netizu, ka fkohtlotajs zaur to par treknu dsihwi waretu fuhdsetees. Waj tad nu man mani amata beedri par launu nemš, kad es pee teem schinis raksta rindinas nahku un to ka peenahkam ufskatu un prafu, kahdu datu no lihdschinigahm nodohfchanahm muhsu atraitnehm un bahrineem upureht; es zeru, fcho datu mehš wiela-baki buhsim isleetajusch un Deews mums fcho mihlestibas darbu ar augteem atmakfahs. Kad ari daschi no schihs beedroschanahs atrautohs, ne-isbihfimees, bet kersimees drohschi pee schi darba. Behz manahm dohmahm mums peenahktohs wihrus gahdaht, kuri mums ar darbeem un padohmu palihgā nahk, ka jo ahtraki fawu mehrki atsneegtum un preeksch nodohma nemtas lahdes likumeem to apstiprinashanu no waldifchanas panahktum. Schi faruna jeb apspreefchana jo labak buhtu isdarama, kad Kursemes fkohtlotaji par istahdes laiku apakfch kahda mahzitaja wadifchanas Jelgawā kahdu fapulzi noturetu, — ja tad ari wifseem fkohtlotajeem nebuhtu eespehjams turp

noſkuht, tad katriš aprinkš waretu iſwehletuſ ſubtiht. Te klat es gribu ſawas pawirſas dohmas peelikt, kuras iſrah-dihs, žit ahtri mums palihdſibas lahde ir panahkama. Teek ſinohts, ka Kursemē lihds 360 ſkolas atrohdotees, ja nu katriš ſkohlotažs ar 2 rubl. gada nomakſas peektahtošs, un pirmōs 10. gadōs no ſchi kapitaka nekahda palihdſiba netaptu ſneegta, tad tai laikā mehš weenu ſummu no 9000 rublu jau buhtu panahkufchi, kuras augfuš tad tuhdaſ waretu uſ palihdſibu bruhleht un ar iſkatru gadu muhſu kapitakš zaur gada maſu leelakš pee-augtu un lihds ar to muhſu palihdſiba wai-rotohšs. Ja nu kahdš ſchim noluhkam negribetu par beedri ſtahteek, tad ſinamš ſpeekſt tahdu newaretu, bet pehž, kur taš wehletohš, lai to uſnem, tam waijadſetu par wiſeem noka-weteem gadeem gada nomakſu lihds ar augteem atlihdsinaht.

Tadeht zeen. amata brahli nolawejeeteek, rakſteet, dohdeet padohmuš, kam tee wairak pee rohkāš ir, ka mehš ſaweem we-zeem neſpehjneekem amata beedreem, atraitnehm un bahrineem winu aſaras ſchahwejam.

G. Kermel,

Lindes-Birgales ſkohlotažs.

Redakcijas peekſhm. Ta wirſežā rakſtā mineta leeta ir pateekſi tei-zama un waijadſiga, tā ka katriš preezafees, kad to waretu zelā ceda-buht. Lai nu no wahrdeem dohdameek pee darbeem, tad muhſu doh-maš buhtu ſchiš: Skohl. atraitnu un bahrinu lahdes likumi ir jau itin kreetni ſalikti zaur Piltenes pr. aprinka ſkohlotažu konferenzi. Tee ir wiſeem ſkohlotažem zaur awiſeem preekſhā likti (1874. Nr. 2.). Wiſi tee balſi, to par teem dſirdejahm, leezimaja, ka tee likumi ir pareiſi. Bet tomehr tee wehl reiſ buhtu zauri ja-iſeet, waj nau kur kaš pahrgrohſamš jeb peelikumi japeekar. Lai taš nu waretu notikt, tad es uſaizinu wiſuſ Kursemē laukſkohlotažus, lai it weena prah-weſta aprinka ſkohlotaži waj nu uſ konferenzeš kophā ſanahkufchi, waj žitadi, waj zaur rakſteem ſaſinodameek iſwehl iſ ſawa widuš 2 ſkohlotažus, taš tad buhtu no teem 7 Kursemē prahweſtu aprinkeem 14 ſkohlotaži, no Jelgawaš bajnižaprinka luhgtu wehl 1 iſwehleht. Schohš 15 iſwehletuſ luhdſu, lai tee 13. Juni pehž pušdeenas gri-betu Jelgawā ſanahkt. Pee zeen. Schulz mahžitaja tišk pateiktš, kur ſapulzeſeek, ka war wiſu padohmuš wehl reiſ dſirdeht, kophā ſa-nemnt un tad iſdarifchana nemt. Katrā aprinkā ta iſwehleſchana buhš weegli iſdarama, kad weenš laiſch bohgenu apkahrt pee wiſeem, kur katriš ſawu wahrdu peerakſtidamš uſſiſhme 2 ſkohlotažu wahrduš; galā tad redž, uſ kureem kriht balſu wairumš, un tee 2 lai noneſš uſ Jelgawu ſawa aprinka ſkohl. dohmaš. Bet ta leeta nebuhtu kawe-jama, lai lihds Jahnu laikam wiſš ir ſagatawohtš.

Latw. aw. apgahdatažs.

Mamona-wahgi.

Muhſu laiķu leelaka ſlimiba ir beſgaliga kahroſchana un dſiſchanahš, ka waretu drihš jo bagatš kluht. Swehtaiš Bernhardš (mir. 1153. g.) norahja ſawuš to laika laudiš breeſmigi un bej bailibaš ſawā rakſteenā „Mamona- un ſkoh-pibašwahgi.“ ſchi rakſteena ſatwarš ir tiſ eewehrojamaš, ka winſch gan peln, ka to atkal reiſ tagadeenei atgahdina.

Swehtaiš Bernhardš aprakſta Mamona- un ſkohpibaš-wahguš tā: „Winu pehrwe ir melna, jo tee ir lihku rati. Skohputi nekad nenofarkſt, wini neſin ne no kahda launa, winu ſkohpumuš ir ſazeetejiš, wini ir ihſtee Nimrodi, wineem ir nejaukaš eeraſchāš, wini nekad nerahdaš gaifmā, wini proht ſawu labumu ſmalķi iſleetaht — wiſam waijag buht par gala-mehrki: „Labi ſaimneekoh!“

Skohpibašwahgeem ir ſchetri ſkrituli. Pirmo ſkrituli ſauz: „Miſmirſti Deewu!“ Dhro: „Miſmirſti ſawu tuwaku!“ Saki lihdsahš Rainam: „Waj man buhš buht mana brahta ſargam?“ Treſcho ſkrituli ſauz: „Miſmirſti ſawu ſinamu ſirdi un dwehſeli!“ Melaujeek aprah-teek. Kad tewi tawš dwehſelſganaš jeb kriſtiſgš brahliš pah-mahza, tad met to par galwu. Nebaſchijeek. Nau gruhti. Daudiš jau to paſpehjuſchi. Zeturto ſkrituli ſauz: „Miſ-mirſti nahwi, paſtara teeſu un elkeš uguni!“ Wiſš taš dara tikai karſtaš aſiniš.

Schohš ſkohpibašwahguš wehl ſchetri melni ſirgi. Pir-maiš ſaka: Apgahdajeek pee laika kā es! Kad tew ſchaitan tiſ milti, kaš tad wehl praſiſhš pehž debekſhm? Dhtraiš ſaka: Skateek atpakat! Behdš no nabadſibaš. Nabagam ir leelaš mohkaš. Nabadſiba mahjo ellē. Treſchaiš ſaka: Giž lehnam! Nedari muſki. Kad tu wairak augtu nem, nekā waldiſchana atwehl, tad atrehtini tohš eepreekſch. Zeturtaiš ſaka: Ne-taupi neweenu, nei draugu nedš eenaidneeku. Neleezeek aiſ-tureteek, ſkreij un pohſeek!

Dhrmaniš ir wehl patš. Taš jahj wiſuš ſkohpuluš. Winam ir peekſchi ar aſinaineem ſpižgaleem. Winſch kalpina ſkohpuluš deenu un nakti. Winſch dſena laudiš no weenaš malaš uſ ohtru un pawed ſirdiš no launuma uſ launumu. ſchim ohrmanim ir leela pahtaga rohkā. Pahtagai ir ſepti-naš reſnaš ſiſinaš, un ar tahm winſch ſit bej ſchehlaſtibāš. Pirmo ſiſtnu ſauz: Nau grehtš, winneſtš labo katru leetu. Labak nemt, nekā doht. Dhtrš ſauz: Steidſeek, netauj ne-weenam žitam kahdu labumu ſaguht, kawefchanaš ir daſcham ſkadejuſi. Treſcho ſauz: Neſahtiš! Ar to, žit tew, wehl nepeeteek! Zeturto ſauz: Gewehro laiķu, rihtā eek pawiſam žitadi. Peekto ſauz: Tu ne-eſi pirmaiš, winſch un taš ari tāpat dara. Kaš krahjeju lama, tam nau naudaš. Seſto ſauz: Elle nebuht nau tiſ karſta, kā winu iſteiz. Septito ſauz: Lew laiķš atgreekſteek, kad wezumš peenahkš. Wari tad kahdu druſku nabageem norakſtiht.

Schaiš ratōš ſehſch neſmuškš, neſmuškš wihreliš. Taš ir ſkohputu ſkohpiba pati. ſchim ir laumaš rihtle un ſaka: Rij tikai tewi! Winam ir wilka ſirdš wilka wehderā. Winam nau nekad deejgan un winam ari nebuht neſahp, kad žiteem zaur netaiſnibu daudiš jazeekſch. Winam ir krokodila galwa, war kā engelīš peeglauiſteek un ari pabrihſcham roudaht. Laba rohka ir lahtſcha ketla ar ſcheem wahrdeem: Grabh zeeti un nepalaid! Kreiſa rohka ir kaka pehda, jo ſkohpuliš iſ-lohſchna wiſuš kaktuš un peto pa zaurumu zaurumeem. Pee ſahneem ir ſchim bendeſmaiſam leela kule, Žuhdaſa mašk, un ſchim maſama ir zaurš dibenš, uſ kura ſtahw rakſtihtš: Slikti nahziš, ſlikti gahjiš! Schai kule tup breeſmigiš puhkiš ar ſeltdſeltenahm ažiſhm un ſudrabbalteem ſohbeem. Labajā puſē winam ir kehdeš, walgi un dſelſiš kā bendem, un kreifajā — aſiſubziš. Ar to teek laudiš, ihpaſchi tee nabagee, iſſubkti; bet iſſubktaš aſiniš brehž ar waru uſ debekſhm. Weeſnizu, kur zelā buhdami eebrauz, ſauz: Skahdlihgmīš. Tur ſkoh-puliš preeziģi rohkāš berſe un ſaka: Scho jeb to eſmu reiſ labi peekrahpiš. Taš labu mahžibu dabujiš! Weidſamai mahj-weetai, kur lihdsbrauzeji iſkaphj, ſtahw wirš durwiſhm ar lee-leem burteem rakſtihtš: Uſ paſuſchana!“

Til tahl fwehtais Bernhards. Beeleekam te wehl par ga-
la-wahrdu, ko apustulis Bahwils Timoteum raksta 1. graham.
6. nod. 9. un 10. pantinā: „Tee, kas grib bagati tapt,
eekriht kahrđinaschanā un walgā, un dauds besprahtigās un
kaitigās eekahroschanās, kas tohs zilwekus gahsch famaita-
chanā un pasufchanā. Jo naudas eekahroschana ir wisa lau-
numa sakne, pehz ka ziti dsinuschees, ir apalojuschees no tahs
tizibas, un paschi ar dauds fahpehm zaurduhruschees.“

H. D. B.

Sapraschana.

Gudrais Sokrates jau leezinaja, ka zaur sapraschanas
spredumeem Deewa prahts nau isdibinajams. Bina leelais
skohlens Plato atgahdinaja to paschu, fazidams: Wifas radibas
tehwi newar zaur sapraschanu atraft. Zits Greeku gudrais,
Sofokles, fala: Kad deemi paschi to deewischko nedara sinamu,
tad wari winau melleht kur gribedams, tu winau ne-atradisi. Un
Simonides, kad winsch no Sirakus kehina tika waijahts, kas
Deews esohht, isluhdsahs papreeksch weenu, tad diwi, tad tsche-
tras deenas laika preeksch apdohmaschanahs un beidsohht atbil-
deja: „Jo wairak es scho augsto leetu pahrdohmaju, jo tum-
schaka wina man paleek, es newaru to isgudroht.“ Ta jau
toreis mahzitee pagani apleezinaja muhsu dseefmas wahrdu pa-
teeftibu, ko mehs til dauds un daschu reis basnizas un mahjas
dseedam: Muhsu sapraschana miht ehna, kas to tumfchu dara,
ja Tu allasch ne-atspihd, skaidrais gaischums, sawa gara.
(Bez. dseefm. gr. 204, 2.) Un tak ar wifam tahdahm leezi-
bahm, kas zaur gadu simteneem un tuhlfstoscheem zaursteepjabs,
stahjabs wehl arweenu muhsu apgaismoto laiku mahzitee
jeb labak fakohht — pus- un pahrmahzitee un wehl turklaht
pahrgudree gudrineeki preekscha ar sawu apgalwoschanu:
Wineem ir laimejees to ihsto pateefibu isgudroht. Un kur?
Waj kristiga tiziba? Ne — sawa paschu sapraschanā! —!
— Mihilais lastajis, Tu teescham til saprahtigs, tuhliht
pahrlleezinatees, ka ta ir neprahitiba. Usuhlo sapraschanu,
wina ir kohfscha Deewa dahwana, dahrga Deewa schkin-
kiba. Deews Tew winau dahwinajis, lai Tu „faprohti,“
peenem, usnem, ihfi fakohht, lai Tu tizi, ko Winsch Tew fa-
wos fwehtos wahrdos ir mahzijas. Wai Tewim, kad Tu
scho schkilsto jumprawu, kas Tewi apspihd un Tewim zetu
rahda, ka war pee Deewa kluht, par grehku un launuma
kalponi padari, ta ka wina Tewi arweenu wairak Deewam
atsweschina, kur winai Tewi arweenu tuwal pee Deewa
buhtu japeewed un ar Winau jo deenas jo wairak ja-ee-pasih-
stina. Turpretim fwehtigs tas zilweks, kas sawu sapra-
schanu apalsch Kristus tizibaspauskaschanas kalpina un lihds
ar ta mehnesschrdstiga puischa tehwi issauz: „Es tizu,
Kungs palihdsi manai netizibai!“ (Mark. 9, 24.) —

H. D. B.

Kur esi?

Kur esi kohfscha rohsite,
Kas fleepen raksti man?
It kohfscha Tawa wehstule,
Kas dsiti aisgrahbj man.

Tu sirđi man aisdedsini,
No Tew ween fapnoju;
Tu mani til nobehdini —
Tew atraft gribetu.

Es juhtu sewi: Tu til ween
Man laimi eedohtu! —
Es sehrojohs ikkatru deen,
Kaut Tewi atraftu!

C. B—s—n.

Misiones sinas.

V.

1. S. br. d. misiones lapa usnem jauna gada gahjumu ar
scheem wahrdeem: Dahw. ds. 119, 96. Es esmu wisa stipru
leetu galu redsejis; bet taws bauflis it plaschi pastahw! Ar
scheem fwehta dseedataja wahrdeem mehs usnemam jauno gadu.
Tahs ir schaubigas deenas, kurās mehs dsihwojam. Mahjas,
muhsu tehwi semē, kristigas basnizas dsimtenē, mehs redsam
wifus pamatus kustamees, wifas malās stary kristiteem jaunu
paganu buhschanu zelamees; tee laudis pagreesch muguru kri-
stigai tizibai, atstahj Deewa wahrdu un sakramentus, leeljahs
fawā netiziba, sawahm laulibahm nemelle kristigas basnizas
fwehtibu, saweem behrneem leeds kristibu, laudis ar waldis-
bahm karo pret kristigas basnizas likumeem. Ar sirđisbailehm
mehs gaidam tohs nohdamus laikus; jo ko tas zilweks sehj,
to winsch plaus. Bet waj mums tamdeht buhs aismirft tohs
tablus paganus, kas wehl newar tizeht, tapehz ka tee to flud-
dinaschanu no Kristus wehl nau dsirdejuschi? Ne, pawisam
ne. Jo pee wiseem tizigeem rohnahs ta atgahdaschanahs, ka
ta atkahpschanahs stary kristiteem ir par sismi tam pasauls
galam, un muhsu Kunga Kristus atnahfschanai, un tahda at-
gahdaschanahs muhs lai skubina us jo dedsi un stipru puble-
schanohs, ka ta preezas mahziba tohp fludinata lihds pasau-
les galam wifam paganu tautahm, lai dauds dwehfeles wehl
tohp isglahbtas zaur misiones darbu un ta paganu pilniba
ee-ect (Rohm. 11, 25.). Tahda publeschanahs mums pascheem
isdohsees par fwehtibu un tizibas apstiprinaschanu zaur Deewa
schehlastibu schinis pehdejōs gruhtōs laikōs. Ko tas jaunais
gads mums atnesihs, to mehs nesinam, bet to mehs sinam,
ka winsch mums ir dohts ka schehlastibas laiks, kurā lai krah-
jam mantu preeksch muhschibas un bes darba nestahwam, bet
ee-eitam ka strahdneeki tai Deewa wihnalalnā un to deenas
karstumu un nastu nesam pehz tahs Deewa schehlastibas, kas
mums ir dohta. Tapehz, mihtee misiones draugi, brahli un
mahfas, muhsu misiones darbs lai jums tohp no jauna un
sirđnigi likts pee sirđihm!

2. Kā pee Kafeereem Afrikas deenaswidū jauna
stazione usnemta. Afrikas deenaswidū pee Kafeeru tautas
strahda aridsan misionari, winau darbs weizahs un pleschahs;
pee tahm stazionehm, kas teem lihds schim tur bija, kluht tee
nu isgahjuscha gadā jaunu ir eezehluschi pee Amawunde-Kafe-
reem, kuru kehniusch Stokwe pats teem tahs durwis atwehtis,
tohs aizinajis pee wina laudihm to preezas mahzibu fludinahht
un teem tahs semes dahwinajis, kurās lai usmet sawu stazioni.
Behz tahs upes wahrda, kas tai stazionei tel garam, to jauno

stazioni ar wahrdu In twana zana nofaulufchi un tahs nohtigi waijadfigas ehlas ustaisjufchi. Misionars Hartmans no turenas raksta, ka isgahjufchâ wafarâ, kas tai semes struhkli seema ir, tas kehniufsch winu pats pee saweem laudihm eewedis, un staciones rohbeschas eerohdijis. Winfch raksta ta: Isgahjufchâ pirmdeenâ Stokwe manim bij grahmatu laidis, ka nahlfchoht. Tee laudis bij apfinoti un fanahlfufchi, bet kas nenahza, bija tas kehniufsch, ta ka teem laudihm apnika gaidoht un bij ja-eet us mahjahm. Ohtru rihtu atnahza wehstnesis no kehniina, ka zaur nelaimigu notikumumu esohht aiskawehts nahkt. Zaur zefineeku neprachtibu netahlu no kehniina mahjahm (ko Kaseri fauz par kraali) esohht uguns pee faufas sahles klaijumâ peelaists un no stipra wehja uspuhtis leelâs leesmas un wifu to meestixu apdraudejis; ar leelu puhlinu til dabujufchi to uguni fawaldiht, diwi ehlas ar uguni aishgahjufchas. Bet peekdeenâ buhschoht klah. Ta aridsan notika. Behz pusdeenâs winfch bij klah, no laudihm jau ilgi gaidihts. Winfch runaja ta: laudis, es juhs esmu fa-ainajis, jums scho wihru preekfchâ west. Winfch ir weens no muhsjeem, weens Amawandle ka mehs wisi (t. i. muhsu draugs, kas melle muhsu labumu). Winfch ir mans mahzitajs, un juhsu mahzitajs. Es winam scho grunti esmu atdewis, lai winfch te fohlu uszet. Tad usnemeet winu, nemohzeet winu, bet palihdfeet winam. Juhsu lohpi lai winam nekahdu fahdi nedara; ja fahde noteek, lai ta labak noteek no wina pufes. Winfch te dshwohs un muhs mahzihs. Tas ir tas, kas manim ar jums schodeen bij jaruna! Gefahfumâ tee laudis zeeta klusi, behz fahza fawâ starpâ klustim runaht; tas kehniufsch nu pawehleja: ja kahdam kas jaruna, lai runa tuhliht. Tad zehlahs weens un runaja ta: Kehnin, mehs wisi efam tawi funi un preezajamees par to mahzitaju, ko tu mums atsuhtijis, bet to mehs nefaprohtam, lamdeht tam mahzitajam preekfchâ tahs fohlas til leela grunte waijadfiga! Ziti atkal waizaja, fur tahs rohbeschas eihoht? Tad tas kehniufsch ar wahrdeem rohbeschas apshmeja, un wina jaunakais brahlis tahs ar rohku eerahdija. Un ziti bij ar meeru; ziti wehl runaja, ka kehniufsch pats fawu fahdi mellejoht, jo tee laudis winu atstahfchoht un nahlfchoht apmestees pee ta mahzitaja u. t. j. pr. Saule jau steidsahs nolehkt, tapehz Stokwe padarija tai apspreekfanai galu, fazidams: winfch newarohht diwi reisi runaht; pee wina wahrdeem wifam japaleek. Kamehr tee laudis fawus firgus apfedloja, es wehl teem runaju ihfus mihligus wahrdu: ziti warbuht winu starpâ wehl nefapratihis, lamdeht es pee wineem nahzis, bet ar laifu to fapratihis un Deewam par to pateiks, ka pee wineem fohla taps uszelta; mehs ar laifu labaki eepasihimees; es winus apmekleschu winu mahjâs, swehtdeenâs tee atkal atnahks, Deewa wahrdu klaufitees. Tad wisi fchkihras. Tas nu bija tas gruhlais eefahkums, un nau brihnumis, ka tee laudis swescham baltam wihram weegli ne-ustizahs, un tam nenahkt palihgâ, wehl nemanidami, ka mehs winu labumu mellejam. Tas aridsan japeenem par labu, ka tee ar fawu deedeleschanu un kuhtribu un beskaunigu lohnes prastichanu par saweem darbeem mums dara gruhumu. Bet ziti aridsan jau apshlijufchees fawus behrnus pee mums suhtiht fohlâ un paschi nahkt mahzitees.

Bats kehniufsch ari waizajis, waj wehl warefchoht ismahzitees lafifchanu un rakstifchanu, un zil laika ar to aisees? Tais pir-majâs swehtdeenâs gan nenahza wairak nekâ 2—3 Kaseri pee Deewawahrdeem; bet isgahjufchâ swehtdeenâ, kad es biju nojahjis us Stokwes kraalu un tur tureju sprediki preekfch 40 laudihm, Bahwils (mans palihgs) te tureja deewakalposchanu ar 12 wihreem, teem istahstidams to radifchanu, ar dseedafchanu un luhgchanahm. Behz beigteem Deewa wahrdeem tee steidsahs us prohjam eefchanu, bet kad Bahwils teem fazija, ka griboht wehl bohstabus teem parahdiht, tad tee aridsan bij ar meeru wehl palikt.

3. Eskimoefchi Grenlantê Seemet-Amerikâ ir duhschigi medineeki behz wisadeem juhras swehreem, furu starpâ juhrasfirdi ar tshetri kahjahm, kas beidsahs ar siwu spureem, un leeleem afeem sohbeem mutê; no winu taukeem tee wahra trahnu, winu gatü tee ehd un ar winu ahdu tee apfit sawas laiwâs, lai nesmelahs uhdens. Misionari raksta, ka weens Kristihis Eskimoetis pee tahdas medifchanas drihs fawu galu buhtu dabujis. Sawâ laiwinâ gar juhrmali braukdams winfch eeraudsija tahdu swehru juhrâ peldam; klah nahzis winfch gribeja to ar fawu bulti noschaut, bet tas swehrs turejahs pretim, eezirta fawus 6 zellas garus sohbus laiwinas galâ un gribeja to eewilkt uhdeni, ta laiwinâ apgahsahs un tas wihrs fawu plinti fahchris eegrima uhdeni un buhtu noslihjis, ja nebuhtu eefpehhis apafsch laiwinâs isglahbtees un ar rohlahm pee laiwâs malas peeturetees, ta ka winfch to galwu wareja pa uhdens wirfu tureht. Deewa laime, ka tas swehrs fawu waras darbu padarijis to laiwinu pameta watâ un aishahwahs prohjam. Nu ziti beedri winam nahza palihgâ un dabuja winu ar to laiwinu, ko tas swehrs bij pawifam fahohdis, pee malas wilkt. Zitu neko winfch nebij pasaudejis, ka ween weenu striki un fawu pihpi. Bet ta dshwiba bij pee weena mata kahrupees; winam un ziteem tas ir notizis par mahzibu, zil ahtri zilwekam sawa stundina war nahkt, un ka allasch us to jafataifahs.

K. Gr.

Preekfch **palihdshbas lahdes** Leepajas apr. komitejâ eemalfati: zaur Bihrawas zeen. mahzitaju 10 rubl., zaur Gramsdes zeen. mahzitaju 20 rubl.

R. Kienis,
no Leepaj. apr. komitejas pufes.

Preekfch Zelgawas latw. furlmehmo fohlas
eemalfati:

no Sefawas draudses wehl	3 rub. — kap.
" Stendes-Spahres dr.	11 " — "
" Jaunpils dr.	10 " — "
" Bez- un Jaun-Saules dr.	15 " 40 "
no G. Trautmann k. Aisputê	2 " 50 "
Pawifam	41 rub. 90 kap.

Zelgawâ, 17. Merz 1875.

Mahz. R. Schulz,
furim. fohl. direkt. no Kurs. pufes.